

04. ආධ්‍යාන පද

ප්‍රයෝජ්‍ය, ආශීර්වාද ක්‍රියා පිළිබඳ මූලික අවබෝධය.

සිංහල භාෂාවේ පද ප්‍රභේද කිහිපයක් වෙයි. එනම්,

1. නාම පද
2. ආධ්‍යාත පද
3. අව්‍යය පද

මෙම පරිච්ඡේදයෙන් විග්‍රහ වන්නේ ආධ්‍යාත පද පිළිබඳවයි.

1. විනෝදයට කැමති ළමයෙක් ලස්සන සරුංගලයක් උඩ යවමින් සිටියි.
2. සුළඟ හෙමින් හෙමින් හමයි.

ඉහත සඳහන් වාක්‍ය දෙක විමසුමෙන් බලන්න. පළමු වැකියෙන් කියවෙන්නේ ළමයෙකු විසින් කරනු ලබන ක්‍රියාවකි. ඔහු සරුංගලයක් යවමින් සිටියි.

දෙවන වැකියෙන් ඊට වෙනස් අරුතක් හඟවයි. යමෙක් කරන දෙයක් නොව ඉබේ සිදු වන දෙයක් එම වැකියෙන් හැඟවෙයි. සුළඟ හෙමින් හෙමින් හමයි. මේ වැකි දෙකේ ආධ්‍යාත පද දෙක “සිටියි, හමයි” වේ.

මේ අනුව කිරීමක්, වීමක් හෝ විඳීමක්, හඟවන පද ආධ්‍යාත පද නමින් හැඳින්වේ.

මෙබඳු ආධ්‍යාත පද සකස් වනුයේ ධාතු ප්‍රකෘතියකට (ක්‍රියා මූලයකට) ප්‍රත්‍යයක් එකතු වීමෙන් ය. ධාතු ප්‍රකෘතිය යනු ක්‍රියා පදයක මූලයයි.

$$\text{ක්‍රියාපදය} = \text{ධාතු ප්‍රකෘතිය} + \text{ප්‍රත්‍යය}$$

ඉහත සමීකරණය අනුව ධාතු ප්‍රකෘතිය (ක්‍රියා මූලය) පිළිබඳ ඔබට ගැටලුවක් මතු විය හැකි ය. ධාතු ප්‍රකෘතිය නම් ක්‍රියා පදය සකස් වීමට පෙර මුල්ම අවස්ථාවයි.

“ලියයි”

මෙය ක්‍රියා පදයකි. මෙම ක්‍රියා පදය සැකසී ඇත්තේ

ධාතු ප්‍රකෘතිය + ප්‍රත්‍යය

 ලෙසටයි.

ඒ අනුව, ලිය + යි ධාතු ප්‍රකෘතිය “ලිය” වේ. ප්‍රත්‍යය “යි” වේ. මේ දෙක එක්ව “ලියයි” යනුවෙන් ක්‍රියා පදයක් සෑදේ. මෙහි “ලිය” යන ධාතු ප්‍රකෘතියට “යි” ප්‍රත්‍යය එකතු වී වර්තමාන කාල ප්‍රථම පුරුෂ ඒක වචන “ලියයි” යන ක්‍රියා පදය සෑදේ. ක්‍රියා පදයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙන් කළ පසු ක්‍රියාමූලය සොයා ගත හැකි ය.

ක්‍රියාමූලය සොයා ගැනීමේ පහසු සරල ක්‍රමයක් ඇත. එනම් එම ක්‍රියාපදය ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාවක් බවට පත්කිරීමයි. ඉන්පසු එම ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාවෙහි ප්‍රයෝජ්‍ය ප්‍රත්‍යය හා ආධ්‍යාන ප්‍රත්‍යය ඉවත් කළපසු ක්‍රියා මූලය ලැබේ. උදාහරණ කීපයක් සලකා බලමු.

ක්‍රියාපදය	ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාවෙහි යෙදීම	“ප්‍රත්‍යය” ඉවත් කොට ක්‍රියාමූලය ලබා ගැනීම
නටයි	නටවයි	$\sqrt{\text{නට}}$
කරයි	කරවයි	$\sqrt{\text{කර}}$
දුවනි	දුවවනි	$\sqrt{\text{දුව}}$
අඬයි	අඬවයි	$\sqrt{\text{අඬ}}$

ආධ්‍යාන පදයක ලක්ෂණ කීපයක් දක්නට ලැබෙයි.

- ★ අතීත වර්තමාන සහ අනාගත යනුවෙන් කාල හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.
- ★ ප්‍රථම පුරුෂ, මධ්‍යම පුරුෂ සහ උත්තම පුරුෂ යනුවෙන් පුරුෂ හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.
- ★ ඒක වචන සහ බහු වචන යනුවෙන් වචන හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.
- ★ කතීයකාරක, කර්මකාරක සහ භාවකාරක වශයෙන් කාරක හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.

ලිය ධාතුව - කතීකාරක

වර්තමාන කාලය

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලියයි	ලියති / ලියත්
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියහි	ලියහු
උත්තම පුරුෂ	ලියමී	ලියමු

අතීත කාලය

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලීවේය	ලීවෝය/ලීවෝහ/ලීහ
මධ්‍යම පුරුෂ	ලීවෙහි	ලීවෙහු
උත්තම පුරුෂ	ලීවෙමි	ලීවෙමු

අනාගත කාලය

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලියන්නේ	ලියන්නෝ
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියන්නෙහි	ලියන්නෙහු
උත්තම පුරුෂ	ලියන්නෙමි	ලියන්නෙමු

ලිය ධාතුව - කර්මකාරක

වර්තමාන කාලය

	ඒකවචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලියනු ලබයි/ලියවෙයි	ලියනු ලබති/ලියවෙති
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියනු ලබහි/ලියවෙහි	ලියනු ලබහු/ ලියවෙහු
උත්තම පුරුෂ	ලියනු ලබමි/ලියවෙමි	ලියනු ලබමු/ ලියවෙමු

අතීත කාලය

	ඒකවචන	බහුවචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලියන ලදි/ලියවිණි	ලියන ලදහ/ලියවුණුහ
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියන ලදහි/ලියවිණිහි	ලියන ලදහු/ලියවුණුහු
උත්තම පුරුෂ	ලියන ලදිමි/ලියවිණිමි	ලියන ලදමු/ලියවුණුමු

අනාගත කාලය

	ඒකවචන	බහුවචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලියනු ලබන්නේ	ලියනු ලබන්නෝ
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියනු ලබන්නෙහි	ලියනු ලබන්නෙහු
උත්තම පුරුෂ	ලියනු ලබන්නෙමි	ලියනු ලබන්නෙමු

ආධ්‍යාන පදවල සකර්මක අකර්මක හේදය :-

ආධ්‍යාන පදයක මුල් ස්වරූපය “ධාතු ප්‍රකෘතිය” නමින් හැඳින්වේ. එම ධාතු ප්‍රකෘති.

(1) සකර්මක

(2) අකර්මක

යනුවෙන් දෙවැදෑරුම් වේ. කර්මයක් අපේක්ෂා කරන ධාතු ප්‍රකෘති සකර්මක ධාතු ලෙස හැඳින්වේ.

නිදසුන් :- අම්මා බත් උයයි.

ස්වාමීන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක.

කර්මයක් අපේක්ෂා නොකරන ධාතු ප්‍රකෘති “අකර්මක ධාතු ප්‍රකෘති” ලෙස හැඳින්වේ.

නිදසුන් :- දරුවා නිදයි

ඉමයා හඬයි

මේ ආකාරයට සකස් වන ක්‍රියා පද මූලික වශයෙන් කොටස් දෙකකට වර්ග කෙරෙයි.

(1) අවසාන ක්‍රියා පද.

(2) අනවසාන ක්‍රියාපද.

වැකියක අවසානයක් හැඟවෙන ක්‍රියා අවසාන ක්‍රියායි.

උපාසක මහතා සිල් සමාදන් වෙයි.

මට්ටකුණ්ඩලී දෙව්ලොව උපදීයි.

යම්කිසි ක්‍රියාවක අවසාන බවක් නොහැඟවෙන, වැකියක් අවසන් කිරීමේ බලයක් නැති ක්‍රියාපද අනවසාන ක්‍රියා නම් වෙයි.

- (1) අම්මා විහාරයට **ගොස්** මල් පුජා කළා ය.
- (2) බුදුගුණ **කියත්** සිත් පහන් වේ.
- (3) ළමයා පොත **බලා** නින්දට ගියේ ය.
- (4) දූරිය ගී **කියමින්** නටයි.

ක්‍රියාකාරකම 4.1

පහත දැක්වෙන ගේය පද රස විඳින්න.

උදෙන් උදෙන් හිරු	-	නැගෙන වෙලාවේ
රංචු පිටින් එන	-	මී මැස්සෝ
රැරු රැරු රුං	-	සින්දු කියා ගෙන
මලෙන් මලට යන	-	මී මැස්සෝ
මලෙන් මලෙන් පැණි	-	හෙමින් හෙමින් ගෙන
තුඩින් උරාබොන	-	මී මැස්සෝ
විලේ විලේ මල්	-	කැලේ කැලේ මල්
සොයා සොයා යන	-	මී මැස්සෝ
රසින් රසින් පිරි	-	ගුණෙන් ගුණෙන් වැඩි
දෙනවද මී පැණි	-	මී මැස්සෝ
ළඟින් ළඟින් ගොස්	-	මල් පෙතිවල ඉඳ
රහස් කියනවද	-	මී මැස්සෝ
මටක් මටක් පැණි	-	දෙනොත් මලක් ඇති
තැනක් කියන්නම්	-	මී මැස්සෝ
උඩින් උඩින් ගොස්	-	මලක් උඩට වී
සින්දු කියමු අපි	-	මී මැස්සෝ

ඉහත ගේය පද ඇසුරෙන් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ගේය පදයේ ඇතුළත් ක්‍රියාපද	එම ක්‍රියා පදවල මූලය

ක්‍රියාකාරකම 4.2

පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ධාතු ප්‍රකෘතිය	කතීයකාරක වර්තමානකාල ප්‍රථම පුරුෂ බහු වචන	කතීයකාරක වර්තමාන කාල උත්තම පුරුෂ බහු වචන	කර්මකාරක අතීතකාල උත්තම පුරුෂ ඒකවචන	කර්මකාරක වර්තමානකාල ප්‍රථම පුරුෂ බහු වචන
බල	_____	_____	_____	_____
_____	කියති	_____	_____	_____
_____	_____	නටමු	_____	_____
_____	_____	_____	පැහැදිණිමි	_____
_____	_____	_____	_____	මැරෙත්

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා:-

වෙනත් අයෙකු ලවා කරවනු ලබන ක්‍රියාව ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව වේ. ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව සැදෙන්නේ ධාතු ප්‍රකෘතියටත් ආබ්‍යාන ප්‍රත්‍යයටත් අතර “ව” යෙදීමෙනි.

ආබ්‍යාන පදය	ධාතු ප්‍රකෘතිය	ප්‍රත්‍යය	ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව
ලියයි	ලිය	යි	ලියවයි.
දුවයි	දුව	යි	දුවවයි.
නටයි	නට	යි	නටවයි.
බලති	බල	ති	බලවති.

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව අතීත, වර්තමාන, හෝ අනාගත අර්ථ ප්‍රකාශ කරයි.

අතීත කාලවාවි ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව වර්තැගීම.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	බැලවීය	බැලවූහ
මධ්‍යම පුරුෂ	බැලවීහි	බැලවූහු
උත්තම පුරුෂ	බැලවීමී	බැලවූමු

වර්තමාන කාලයේ ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා වර්තැගීම.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	සනසවයි	සනසවති
මධ්‍යම පුරුෂ	සනසවහි	සනසවහු
උත්තම පුරුෂ	සනසවමී	සනසවමු

අනාගත කාලවාවි ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා වර නැගීම.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	කියවන්නේ ය	කියවන්නෝය
මධ්‍යම පුරුෂ	කියවන්නෙහි	කියවන්නෙහු
උත්තම පුරුෂ	කියවන්නෙමී	කියවන්නෙමු

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව විධානයේදී පහත සඳහන් ලෙස යෙදේ.

- උදා:- නටවව
- බලවන්න
- පිසවනු

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව පූර්ව ක්‍රියා අර්ථයේදී පහත රූප ගනී.

- උදා:- සනසවා
- කොඳුරවා
- සරසවා

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව මිශ්‍ර ක්‍රියා අර්ථයේදී පහත රූප ගනී.

උදා:- ගයවමින්
රඟවමින්
හඬවමින්

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව කාලාර්ථයේදී පහත දැක්වෙන රූප ගනී.

උදා:- ලියවන
බලවන
සනසවන

ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව වාක්‍යවල යෙදීමේදී වාක්‍යවල වෙනස්කම් කීපයක් ද ඇති වේ. ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව අකර්මක වාක්‍යයක ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාර්ථයේ යෙදෙන විට, එම වාක්‍යය සකර්මක වාක්‍යයක් බවට පත්වේ.

උදා:- දරුවා හඬයි. මෙහෙකාරිය දරුවා හඬවයි.
වැසි වසයි. විද්‍යාඥයා වැසි වස්සවයි.

එසේ ම ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව සකර්මක වාක්‍යයක යෙදෙන විට, එම වාක්‍යය බහු කර්මක වාක්‍යයක් බවට පත් වේ. එවැනි වැකියක “ලවා” යන පූර්ව ක්‍රියා කෘදන්ත නිපාත පදය යෙදේ.

උදා:- ළමයා පොත බලයි. ගුරුතුමා ළමයා ලවා පොත
බලවයි.
වඩුවා ලී ඉරයි. මිනිසා වඩුවා ලවා ලී ඉරවයි.

ක්‍රියාකාරකම 4.3

පහත සඳහන් ක්‍රියාපද ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා බවට හරවන්න.

- 1. අදිමි
- 2. රැකෙහි
- 3. බලති
- 4. සැලකුහ

5. වදාරයි
6. ඇද්දාහ
7. කියන
8. ගයමින්
9. දොඩන්නෙහු
10. වයනි

ක්‍රියාකාරකම 4.4

පහත සඳහන් පද්‍ය පාඨවල ඇති ආධ්‍යාත පද තෝරා ඒවා ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා බවට හරවන්න.

- කියමින් ගී රස මියුරු
තබමින් පද තල අනුරු
- එහසුන් පැසුළු පවසම් රස නුසුන් කොට
අසදන් ත යන මඟ සලකුණු මෙතැන් සිට
- අ යන්න කියන්න ලොවටම ඇහෙන්න
- බල සුබ නිමිති පෙර මඟ නැකතටත් වැඩි
- ලද සැපතීන් තොර නොව ලැබ නිති පිහිට
වැද සවි සත සැනසෙන්නා මොක් පුරට
- කැලේ තිබෙන කොයි දේවත් රස වේවා
මලේ බඹරු මෙන් පිරිවර ඇති වේවා
- හඳපානේ වැලි තලා
සුරකුමරියෝ මල් සලා
නටති මෙදෙස බල බලා
ගිගිරි වළලු පය නොලා
- මඟ මඟ රෙදි වැරලි
එපුර හැමතැන බලත් පිළිකුලි
- සෙවණ පතා අද මෙන් පැමිණෙන්නෙමි, සුළැඟිල්ලේ එල්ලී
- කුඩා වුවත් හරි සුරයි
ඇඳපුටු අල්මාරි සපයි
සොරකු වගේ දෙපස බලයි
කොස් ඇට මියා

ක්‍රියාකාරකම 4.5

ඉහත ගේය පද ඇසුරෙන් ඔබ සෑදූ ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා පද 10 ක් තෝරා, ඒවා ඇතුළත් කොට වැකි දහයක් නිර්මාණය කරන්න.

ආශීර්වාද ක්‍රියා

ආශීංසනයක්, නැතහොත් යහපත් හෝ අයහපත් පැකුමක් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ආශීර්වාද ක්‍රියා රූප භාවිත වේ. ආශීර්වාද ක්‍රියාපදවල විශේෂත්වය වන්නේ ක්‍රියා රූපය අගට “වා” ප්‍රත්‍යය එක්වීමයි.

- * ඔබට යහපතක් ම වේවා!
- * ඔබ දිගුකල් දිනේ වා!
- * ඔබ සියලු දේ ජය ගනී වා!
- * ඔබේ ජීවිතය අපට ආදර්ශවත් වේවා!
- * ඔබ ජාතියටම මඟ පෙන්වන්නෙක් වේවා!
- * සුවපත් වේවා!
- * නිවන් සැප ලැබේ වා!

ඉහත දැක්වෙන්නේ ගුරු භාමුදුරුවන් වහන්සේ තම ශිෂ්‍ය පොඩි භාමුදුරුවන් වහන්සේට ආශීර්වාද කරන වාක්‍ය කීපයකි. ඒවායින් කෙරෙන්නේ ශිෂ්‍ය භාමුදුරුවන් වහන්සේට පිදෙන ආශීර්වාදයකි. මෙසේ කෙරෙන ක්‍රියා ආශීර්වාද ක්‍රියා නමින් හැඳින්වේ. ප්‍රථම පුරුෂ, මධ්‍යම පුරුෂ හා උත්තම පුරුෂ ආධ්‍යාතය අගට “වා” යන ප්‍රත්‍යය එක්වීමෙන් ආශීර්වාද ක්‍රියාව සෑදේ.

ආශීර්වාද ක්‍රියාවක් වර්තමාන කාලයේ වර නගමු.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලැබේවා	ලැබෙත්වා
මධ්‍යම පුරුෂ	ලැබෙහිවා	ලැබෙහුවා
උත්තම පුරුෂ	ලැබෙමිවා	ලැබෙමුවා

මෙහිදී ප්‍රථම පුරුෂ බහු වචනයෙහි “ති” වෙනුවට “ත්” ප්‍රත්‍යය ද උත්තම පුරුෂ ඒක වචනයෙහි “මි” වෙනුවට “මි” ප්‍රත්‍යය ද වෛකල්පිකව යෙදේ.

අතම් විට ආශීර්වාද ක්‍රියාවේ “වා” ප්‍රත්‍යය ලොප් වන අවස්ථා ද දක්නට ලැබේ.

උදා :- සැපවේවා ! - සැපවේ !
 සැරදේවා ! - සැරදේ !
 දිනේවා ! - දිනේ !

ඉහත දැක්වූ ආශීර්වාද ක්‍රියා සියල්ල සුඛ පැතුම් හඟවයි. ආශීර්වාද ක්‍රියාවේ තවත් පැතිකඩක් ලෙස අසුඛ පැතුම් හඟවන ක්‍රියා ද දක්නට ලැබේ.

උදා :- සාප වේවා !
 වැනසේවා !
 මැරෙමිවා !
 හංගවේවා !

මේ නිදසුන්වලින් ද පැතිමක් කෙරෙන නිසා ඒවා ආශීර්වාද ක්‍රියාවලට අයත්වේ. ප්‍රාර්ථනා ක්‍රියාව ලෙස ද ආශීර්වාද ක්‍රියාව හැඳින්වේ.

ක්‍රියාකාරකම 4.6

පහත සඳහන් ක්‍රියාපද යොදා වැකි තනන්න.

1. දිනත්වා
2. සුවපත්වේවා
3. සැරදේ
4. ජයවේවා
5. පැරදෙත්වා

ක්‍රියාකාරකම 4.7

පහත සඳහන් කියමන් හරි නම් ✓ ලකුණ ද වැරදි නම් ✗ ලකුණ ද වාක්‍යය ඉදිරියේ ඇති වරහන තුළ යොදන්න.

1. ක්‍රියා පදයක මුල් ස්වරූපය ධාතු ප්‍රකෘතිය යි. ()
2. කිරීමක් හෝ විමක් හඟවන පද නාම පද වේ. ()
3. ලියන්නේ ය යන ක්‍රියාපදයේ මූලය “ලිය” යන්නයි. ()
4. “බල සුභ නිමිති පෙර මඟ” මෙහි ඇති ක්‍රියාපදය ආශීර්වාද ක්‍රියා පදයකි. ()
5. “කීභ” යන්න “කීවේ ය” යන්නෙහි බහු වචන පදයකි. ()
6. “කියම්වා” මෙය සකර්මක ක්‍රියාවකි. ()
7. ස්වාමීනි! අපේ නිවසට වඩින්න. මෙය ආශීර්වාද ක්‍රියාවක් සහිත වැකියකි. ()
8. කොවුලා නාද කළේය. මෙය සකර්මක වැකියකි. ()
9. දුදනෙහි, තොපි අප කෙරෙන් දුරුවෙහුවා. මේ වාක්‍යය නිවැරදි ය. ()
10. ශබ්ද ප්‍රකෘතියකට ආධ්‍යාත ක්‍රියා ප්‍රත්‍යයක් එක්වීමෙන් ක්‍රියා පද සෑදේ. ()

